

PREDGOVOR

Ugovor o konsignaciji i poslovi konsignacionih skladišta sastavni su deo spoljnotrgovinskog poslovanja koje se bez njih, kod pojedinih vrsta robe, ne može ni zamisliti. Mada razvijena, pre svega, u spoljnotrgovinskom prometu, koristi koje konsignaciona skladišta mogu pružiti u unutrašnjem prometu nisu dovoljno proučene. Može se čak, dosta uopšteno, reći da je o konsignaciji i poslovima konsignacije malo pisano u uporednoj literaturi a u našoj pravnoj literaturi još manje, skoro ništa. Sve ovo čini da je monografija mr Vladislava Blagojevića »Ugovor i posao konsignacije« dobro došla knjiga koja će popuniti jednu osetnu prazninu u našoj pravnoj literaturi.

Pravna pitanja koja obuhvata monografija podeljena su, s obzirom na njihovu prirodu, u dva osnovna dela. Jedan, posvećen privrednopravnom ili građanskopravnom aspektu konsignacionih poslova i drugi posvećen njihovom javnopravnom aspektu.

U uvodu, koji prethodi prvom delu, izlaže se analiza ekonomske uloge i značaja konsignacionih poslova za promet robom. Prvi deo, posvećen analizi privrednopravne problematike ovog ugovora, pruža zaokruženu pravnu analizu obuhvatajući pojam ugovora o konsignaciji, njegovu pravnu prirodu i prava i obaveze stranaka. Upuštajući se u ovu oblast prava, gde staze još nisu utabane, autor čini, bar u našoj literaturi, jedan od prvih, makar i skromnih, pokušaja da detaljnije objasni pojam ovog ugovora. Opređljujući se za mešovitu pravnu prirodu, tojest da je u pitanju ugovor koji sadrži elemente više poznatih ugovora, autor s pravom odbacuje shvatanja da se radi o novom tipu ugovora. U svojim zapažanjima da je ugovor o konsignaciji u našoj praksi vezan za zastupništvo autor kao da nam i sugeriše pitanje da li je to nužno, ali se u njega ne upušta. Deo o pravima i obavezama stranaka ima svakako poseban interes za praksu. U nedostatku ogovarajućih zakonskih rešenja, autor u analizi prakse i povlačenju analogije sa odgovarajućim posredničkim poslovima i uslugama (komisionom, zastupništvom i skladišnim poslom) traži i daje odgovore koji će biti korisni kako onima koji su na ovim poslovima angažovani tako i onima koji u sporovima povodom poslova konsignacije treba da daju odgovore na nastale sporne situacije. Njegova kritika uskraćivanja prava retencije konsignataru svakako je osveženje koje može dovesti do menjanja ove ustaljene ali ne i opravdane prakse.

Polazeći opravdano od povezanosti privrednog i javnog aspekta konsignacionih poslova i nužnosti celovitog izučavanja ovog posla radi njegovog potpunog razumevanja, autor posvećuje dosta prostora ovoj strani problema. Izlažući carinski režim konsignacionih skladišta, uslove i postupak njihovog otvaranja kao i smeštaja robe u njima i carinske kontrole nad istom, autor posebno dobro ukazuje na različite režime pojedinih roba u skladištu i specifičnosti naših propisa u ovoj oblasti. Korisno će poslužiti praksi i poređenje tzv. robnih sa tzv. proizvodnim skladištima. Treba istaći da, u uslovima siromašne sudske prakse povodom pravnog režima robe u konsignacionim skladištima, izlaganje o postupku carinjenja robe, mada nužno ne spada u okvir rada, predstavlja za praksu korisno proširenje koje bitno ne remeti celinu rada.

Analizirajući devizno-bankarski mehanizam poslovanja konsignacionih skladišta, autor se nešto više no u ostalim delovima rada upušta u uporednopravne analize o mogućnostima kupovine robe sa konsignacionih skladišta za devize i za domaću valutu, posebno, u našem sistemu za dinare. U poslednjem odeljku autor se posvećuje analizi položaja jugoslovenskih konsignacionih skladišta u inostranstvu. Završavajući sa razvojem zakonodavnog regulisanja ove materije autor se, kao svoj prilog, izjašnjava protiv institucije podkonsignacije.

Rad mr. Vladislava Blagojevića, prezentiran u ovoj monografiji svakako će pobuditi interes u našoj privrednoj praksi. Materija odnosno pravna problematika kojom se on bavi nije do sada na ovako celovit način obrađena u našoj pravnoj literaturi. Ostavljajući po strani i mestimične neujednačenosti u pogledu obima i produbljenosti pojedinih delova, koje se teško mogu izbeći u ovakvom radu čak i kada postoje prethodni uzori, monografijom »Ugovor i posao konsignacije« dobili smo jedan solidan rad o aktuelnoj temi koji preporučujemo pažnji svih onih koji žele da prošire svoje poznavanje spoljnotrgovinskog poslovanja pa i poslovanja u prometu robom uopšte.

U Beogradu, 1. marta 1976.

Prof. dr Vladimir Jovanović